

1. Kriminaliteten i 2001 og i perioden 1991-2001

1.1 Anmeldelser

1.1.1 Anmeldte straffelovsovertrædelser

Fald i antallet af straffelovsanmeldelser

I 2001 blev der anmeldt 473.300 straffelovsovertrædelser til politiet, hvilket i forhold til 2000 er et fald på 31.000 eller 6,1 pct. Nedgangen lå hovedsagelig indenfor ejendomsforbrydelser, der faldt med knapt 32.000 anmeldelser til i alt 447.400 anmeldelser i 2001. Ligeledes faldt antallet af anmeldte sædelighedsforbrydelser med 2,2 pct., mens både antallet af anmeldte voldsforbrydelser og andre straffelovsforbrydelser steg med godt 4 pct., jf. oversigtstabel 1.1.

Straffeloven

Straffeloven opdeles i kriminalstatistikken i fire hovedgrupper, nemlig sædelighedsforbrydelser, voldsforbrydelser, ejendoms- eller berigelsesforbrydelser og øvrige straffelovsforbrydelser.

Oversigtstabel 1.1

Anmeldte og sigtede straffelovsovertrædelser 2000-2001

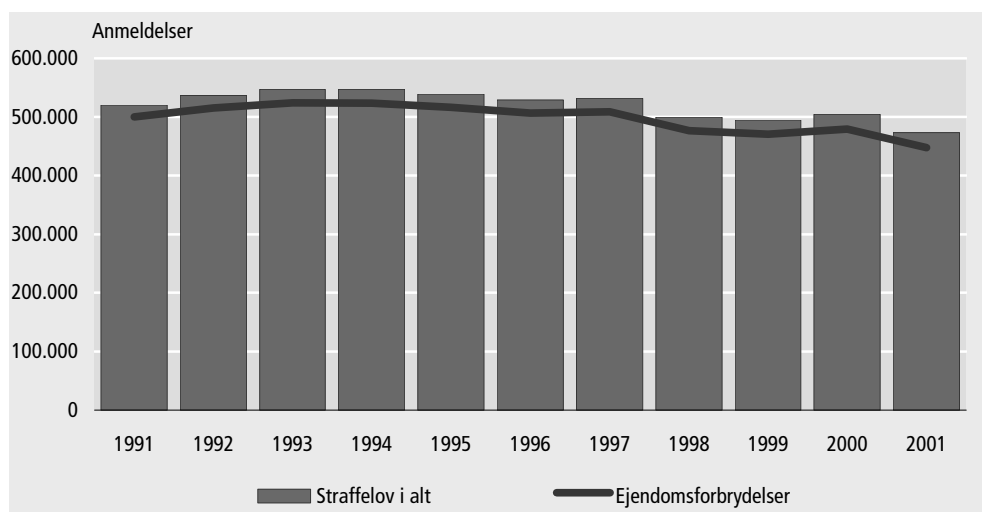
	2000		2001		Ændring i antal anmeldelser 2000-2001
	Anmeldelser i alt	Heraf med sigtelse	Anmeldelser i alt	Heraf med sigtelse	
		pct.		pct.	pct.
Straffelovsovertrædelser i alt	504 231	18,9	473 290	18,5	-6,14
Sædelighedsforbrydelser i alt	2 800	57,9	2 738	58,6	-2,21
Voldtægt og lignende	497	64,6	493	61,7	-0,80
Blufærdighedskrænkelse	1 592	45,9	1 588	47,3	-0,25
Voldsforbrydelser i alt	15 157	78,3	15 781	78,8	4,09
Vold e.l. mod off. myndighed	1 889	90,1	1 941	90,9	2,75
Drab og forsøg herpå	213	93,0	199	93,0	-6,6
Vold mod privatperson	9 796	76,4	10 080	77,2	2,90
Heraf: Grov vold	1 262	82,5	1 288	82,8	2,06
Trusler	2 668	76,6	3 015	74,7	13,01
Ejendomsforbrydelser i alt	479 190	15,9	447 377	15,1	-6,64
Dokumentfalsk	7 328	76,8	6 738	75,1	-8,05
Indbrud i alt	99 568	7,9	95 011	7,6	-4,58
Banker, forretninger mv.	48 007	8,0	46 115	7,4	-3,94
Villaer, lejligheder mv.	32 846	9,6	32 274	8,9	-1,74
Fritidshuse, garager mv.	18 715	5,1	16 622	5,5	-11,18
Tyveri	193 893	19,0	182 092	17,4	-6,09
Bedrageri	8 040	78,6	7 154	76,3	-11,02
Røveri	3 152	41,3	3 192	41,7	1,27
Brugstyveri af bil	32 203	12,9	28 140	13,8	-12,62
Brugstyveri af motorcykel	1 527	10,7	1 324	10,0	-13,29
Brugstyveri af knallert	8 010	9,2	7 980	9,4	-0,37
Brugstyveri af cykel	71 764	1,5	64 791	1,4	-9,72
Brandstiftelse	1 228	36,4	1 341	40,6	9,20
Andre forbrydelser i alt	7 084	81,2	7 394	80,7	4,38
Salg af narkotika	675	95,7	698	95,4	3,41
Smugling af narkotika	229	95,2	168	85,1	-26,64

Over 95 pct. er ejendomsforbrydelser

Ejendomsforbrydelserne udgjorde i 2001 95 pct. af de anmeldte straffelovsovertrædelser, mens de resterende 5 pct. fordelte sig mellem sædeligheds- og voldsforbrydelser samt andre forbrydelser. Hovedparten eller over 80 pct. af ejendomsforbrydelser-

ne var berigelsesforbrydelser, dvs. *tyverier* (41 pct.), *indbrud* (21 pct.) og *brugstyveri af fx bil eller cykel* (23 pct.), jf. oversigtstabel 1.1.

Figur 1.1 Anmeldte straffelovsovertrædelser 1991-2001

Sigtelsesprocenten har længe været faldende

I 2001 blev der rejst sigtelse i 18,5 pct. af de anmeldte straffelovsovertrædelser, mod 18,9 pct. i 2000 og 20,2 pct. i 1998. Sigtelsesprocenten har været faldende i de sidste 50 år. I 1950 var den 44 pct., dvs. mere end dobbelt så højt som i 2001, jf. tabel 1.1 i tabelafsnittet.

Sigtelsesprocenten varierer efter forbrydelsens art

Om der er rejst sigtelse i forbindelse med anmeldelsen - og sagen i sidste ende opklares - hænger ofte sammen med forbrydelsens art eller grovhed. Der rejses hyppigere sigtelser overfor den alvorlige personkriminalitet. Således ligger sigtelsesprocenten på 79 pct. for voldsforbrydelser og herunder på 93 pct. for drab og forsøg på drab. Også narkotikakriminalitet, havde meget høje sigtelsesprocenter, med 93 pct. for salg af narkotika og 85 pct. for smugling af narkotika.

Derimod rejses der i langt mindre omfang sigtelser overfor anmeldte ejendomsforbrydelser. Sigtelsesprocenten havde her et gennemsnit på under 16 pct. Ejendomsforbrydelserne dækker dog over mange forbrydelsestyper, som fx bedrageri og dokumentfalsk, der begge havde en sigtelsesprocent på over 75 pct., mens indbrud lå under 10 pct. og cykeltyverier under 2 pct., jf. oversigtstabel 1.1.

Oversigtstabel 1.2

Anmeldte straffelovsovertrædelser 2001 pr. 100 000 indbyggere

	I alt 2000	I alt 2001	Sædelighedsforbrydelser	Voldsforbrydelser	Ejendomsforbrydelser	Andre forbrydelser
Hele landet	9 443	8 848	51	295	8 363	138
Hovedstadsområdet	12 250	11 465	60	319	10 860	226
De fem største provinskommuner	12 871	11 998	61	402	11 378	158
Kommuner med by over 10 000 indbygg.	10 261	9 473	59	336	8 930	148
Øvrige kommuner	5 694	5 485	35	202	5 178	70

Hyppigheden pr. 100.000 indbyggere næsten uændret

Af oversigtstabel 1.2, der opdeler landets kommuner efter bymæssighed, fremgår det, at kriminaliteten pr. 100.000 indbyggere i 2001 viste en nedgang på 6,3 pct. i forhold til 2000. Hyppigheden var svagt stigende i 2000, men faldende i både 1999 og 1998. I 1991 lå hyppigheden af anmeldelser pr. 100.000 indbyggere på 10.084.

Kriminalitet og bymæssighed

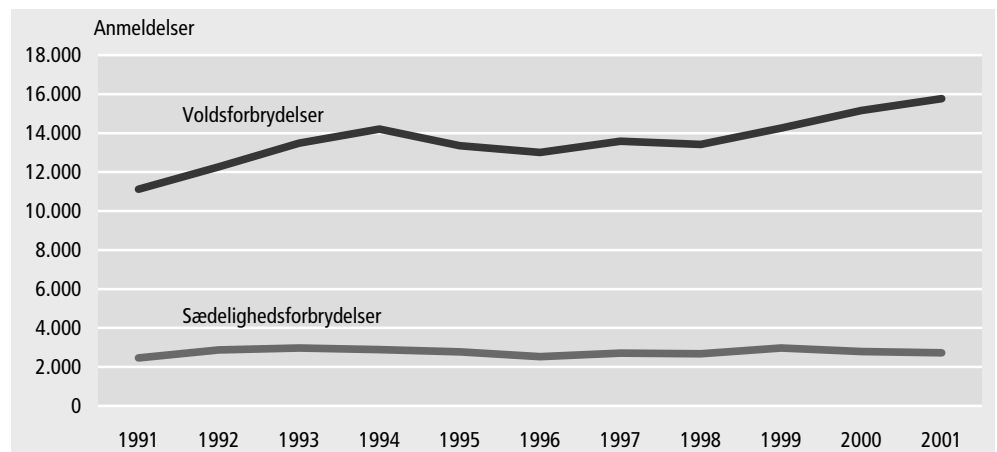
Kriminalitetshyppigheden varierer tydeligt efter bymæssighed. Kriminaliteten pr. 100.000 indbyggere er således højest i de egentlige byområder og lavest i landets mindre kommuner og mindre/mindste byer. Således blev der anmeldt 11-12.000

straffelovsovertrædelser pr. 100.000 indbyggere i "De fem største provinskommuner" og i "Hovedstadsområdet" og 9.500 i "Kommuner med by over 10.000 indbyggere", mens hyppigheden kun var 5.500 i "Øvrige kommuner", jf. oversigtstabel 1.2.

Anmeldelser 1991-2001 Det samlede antal anmeldte straffelovsovertrædelser lå til og med 1997 et stykke over 500.000, mens antallet siden 1998 - med undtagelse af 2000 - har ligget under 500.000. Generelt har tendensen siden 1993-94 været svagt vigende. Nedgangen har været størst for anmeldte ejendoms- og berigelsesforbrydelser, der udgør hovedparten af anmeldelserne, jf. figur 1.1.

Sædelighedsforbrydelser I 2001 blev der anmeldt 2.738 sædelighedsforbrydelser mod 2.800 i 2000, et fald på 2,2 pct. i forhold til 2000, ligesom der i 2000 var tale om et fald på 6,1 pct. Både antallet af anmeldte voldtægter og blufærdighedskrænkelser var næsten uændret i 2001. Det årlige antal anmeldte sædelighedsforbrydelser har i perioden 1991-2001 ligget relativt stabilt mellem 2500 og 3000 årlige anmeldelser, jf. figur 1.2. Sigtelsesprocenten lå i 2001 på 58,6 pct., dvs. en lille stigning i forhold til 2000, og har været stigende gennem 1990-erne, fra 53,2 pct. i 1990.

Figur 1.2 **Anmeldte sædeligheds- og voldsforbrydelser 1991-2001**

Voldsforbrydelser Der blev anmeldt 15.800 voldsforbrydelser i 2001, hvilket er en stigning på 4,1 pct. i forhold til 2000. Antallet af anmeldte voldsforbrydelser lå i 1991 på 11.100, men er i de efterfølgende år steget stødt og har siden første del af halvfemserne ligget på over 13.000 anmeldelser pr. år og i 2000 rundet de 15.000 anmeldelser, jf. figur 1.2.

Specielt anmeldelser af vold eller lignende mod offentlig myndighed er steget markant i det seneste tiår - fra 667 i 1991 til 1.941 i 2001 - dvs. en tredobling. Denne stigning skal bl.a. ses i sammenhæng med, at rigsadvokaten d. 31. august 1994 meddelte, at politiet fremover i videre omfang skal sigte anholdte, der sætter sig til modværg (strl. §119 stk. 3).

Vold mod privatperson, der udgør 64 pct. eller næsten to trediedel af samtlige voldsanmeldelserne, omfattede 10.100 anmeldelser i 2001, svarende til en stigning på 2,9 pct. i forhold til 2000. Vold mod privatperson er inden for de sidste 10 år steget med over 25 pct. fra 8.052 anmeldelser i 1991 til over 10.000 i 2001.

Hvor det samlede antal anmeldelser har haft en vigende tendens siden 1994 har anmeldelsestallet for voldsforbrydelser i perioden 1991-2001 derimod vist en overvejende stigende tendens, mens tendensen for sædelighedsforbrydelser har været mere svingende, jf. figur 1.2 og oversigtstabel 1.3.

Ejendomsforbrydelser Ejendomsforbrydelser eller berigelsesforbrydelser, der omfattede 95 pct. af samtlige straffelovs anmeldelser, udgjorde i 2001 i alt 447.400 anmeldelser til politiet, hvilket var en nedgang på 6,6 pct. eller 32.000 færre anmeldelser i forhold til 2000. Indenfor det seneste tiår har antallet af anmeldte ejendomsforbrydelser ligget over 500.000 indtil 1997, men siden 1998 er de faldet til under 450.000 årlige anmeldelser.

Oversigtstabel 1.3

Anmeldte straffelovsovertrædelser 1991-2001 1991=100

	1991	1993	1995	1997	1999	2000	2001
Straffelovsovertrædelser i alt	100	105	104	102	95	96	91
Sædelighedsforbrydelser	100	121	72	69	121	111	111
Voldsforbrydelser	100	121	120	122	128	142	142
Ejendomsforbrydelser	100	105	103	102	94	94	90
Andre forbrydelser	100	102	106	101	103	109	114

I 2001 faldt det samlede antal anmeldte tyverier med 6,1 pct. eller mere end 10.000 anmeldelser i forhold til 2000. Herunder faldt tyveri fra bil og antallet af butikstyverier. Endvidere faldt antallet af indbrud i villaer og fritidshuse med henholdsvis 1,7 pct. og 11,2 pct., ligesom indbrud i banker og forretninger faldt med 3,9 pct. Brugstyveri af biler faldt med 12,6 pct. og dokumentfalsk med 8,1 pct. i forhold til 2000, jf. oversigts-tabel 1.1. Derimod steg antallet af anmeldte røverier med 1,3 pct. til 3.192 anmeldelser og brandstiftelser steg med 9,2 pct. til 1.341 anmeldelser i 2001.

Andre forbrydelser Gruppen Andre forbrydelser omfatter straffelovens øvrige forbrydelser, som fx salg eller smugling af narkotika, falsk anklage, falsk vidneforklaring mv., jf. bilag 3. Anmeldelsestallet for salg af narkotika steg i 2001 med 3,4 pct., mens smugling af narkotika faldt med 26,6 pct. mod en stigning i 2000 på 77,5 pct. Således var der 168 anmeldelser af narkotikasmugling i 2001, 229 i 2000 og 129 i 1999, mens antallet af anmeldte salg af narkotika har ligget nogenlunde stabilt mellem 675 og 698 fra 1999 til 2001.

Yderligere tabeller

Mere detaljerede tabeller om anmeldte straffelovsovertrædelser i tabelafsnit 2.

1.1.2 Anmeldte særlovsovertrædelser

Særlove Særlovene omfatter en lang række love, vedrørende områder uden for straffeloven, men under det strafferetlige system, hvor overtrædelse kan medføre bøde- eller frihedsstraf. Blandt særlovene kan nævnes politivedtægten, lov om euforiserende stoffer, udlændingeloven, våbenloven, skatte-, told- og afgiftslovene og miljølovene. Færdselsloven er også en særlov, men er ikke omfattet af anmeldelsesstatistikken. Derimod indgår den i statistikken om strafferetlige afgørelser (afsnit 1.3).

Uændret antal anmeldte særlovsovertrædelser Antallet af anmeldte særlovsovertrædelser lå i 2001 på 66.000, hvilket er næsten uændret i forhold til 2000, hvor antallet af anmeldte særlovsovertrædelser lå på 66.300., jf. oversigtstabel 1.4.

Lov om euforiserende stoffer Lov om euforiserende stoffer (lov om forbud mod bl.a. køb, salg, forarbejdning eller besiddelse af forbudte stoffer med euforiserende virkning) er den særlov, der har flest anmeldte overtrædelser. I 2001 var antallet af anmeldelser i alt 12.290, hvilket var næsten uændret i forhold til 2000.

Oversigtstabel 1.4 Anmeldte særlovsovertrædelser 2000-2001

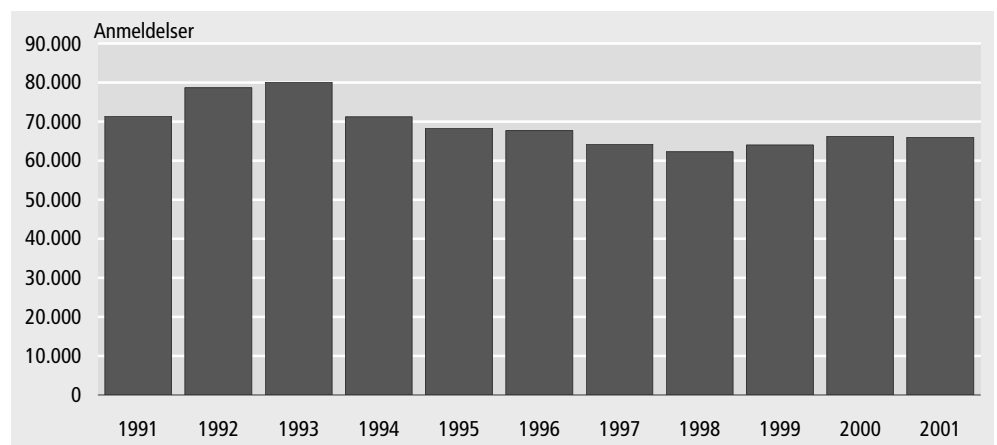
	2000	2001	Ændring i antal anmeldelser 2000-2001
	Antal		pct.
Særlovsovertrædelser i alt	66 265	66 015	-0,38
Lov om euforiserende stoffer	12 307	12 290	-0,14
Udlændingeloven	9 866	10 142	2,80
Våbenloven	5 920	5 877	-0,73
Brandundersøgelse/brandlovgivningen	4 241	4 259	0,42
Politivedtægten	11 798	11 634	-1,39
Miljøloven og andre love vedrørende miljø	3 167	3 093	-2,34
Dyreværnsloven og a. love vedr. dyr, jagt mv.	4 460	4 916	10,22
Arbejdsmiljølovgivningen mv.	2 920	3 018	3,36
Særlovgivningen i øvrigt	8 663	10 786	24,51

Politivedtægten Politivedtægten som er gældende for den enkelte politikreds, omfatter bestemmelser om opretholdelse af lov og orden (herunder optog og møder), offentlige forlystelser, forebyggelse af fare og ulempe for færdslen mv. renholdelse af veje mv. Anmeldte overtrædelser af politivedtægten faldt i 2001 med 1,4 pct. til i alt 11.600 anmeldelser. Tilsammen udgør overtrædelser af lov om euforiserende stoffer og politivedtægten en trediedel af særlovsanmeldelserne.

Udlændingeloven Derimod var der en mindre stigning på 2,8 pct. i antallet af anmeldte overtrædelser af udlændingeloven (lov om udlændinges indrejse og ophold i Danmark, herunder arbejds- og opholdstilladelse samt udvisning eller afvisning), der i 2001 lå på 10.100 anmeldelser.

Våbenloven I alt var der 5.877 anmeldte overtrædelser af våbenloven i 2001, hvilket er næsten uændret i forhold til 2000. Våbenloven, der angiver regler for besiddelse af våben, ammunition og eksplosivstoffer, har i de senere år haft et faldende antal anmeldelser, jf. figur 1.4.

Figur 1.3 Anmeldte overtrædelser af særlovene 1991-2001

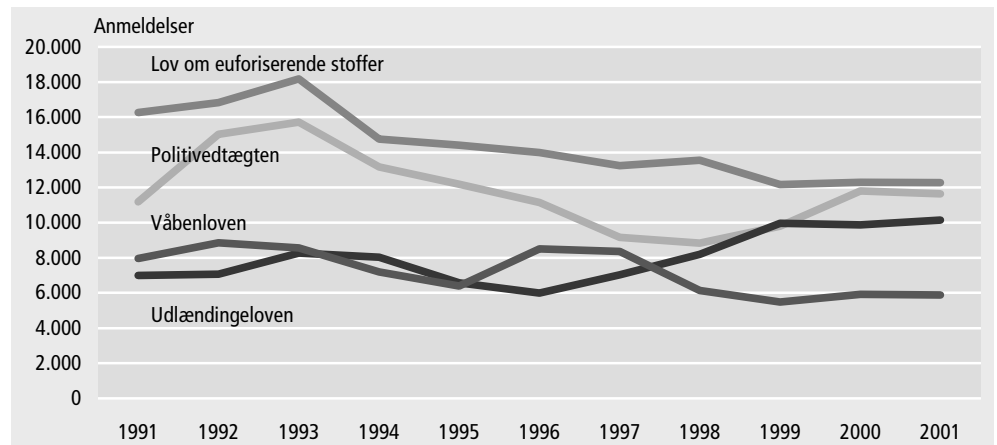

Svag stigende tendens i anmeldte særlovs-overtrædelser

Antallet af anmeldte særlovsovertrædelser har været faldende siden 1993, hvor det toppede med 80.000 anmeldelser, men er nu igen svagt stigende, jf. figur 1.3. Såvel stigningen i antal anmeldte særlovsovertrædelser i perioden op til 1993 og det efterfølgende fald må i høj grad tilskrives antallet af anmeldte overtrædelser af henholdsvis lov om euforiserende stoffer og politivedtægten, jf. figur 1.4.

Antallet af overtrædelser af lov om euforiserende stoffer, der udgør op imod 20 pct. af særlovsanmeldelserne, er faldet fra 18.200 i 1993 til 12.300 i 2001, ligesom antallet af anmeldte overtrædelser af politivedtægten er faldet gennem perioden fra 15.700 i 1993 til 11.600 i 2001, jf. figur 1.4.

Figur 1.4 Særlove med flest anmeldte overtrædelser 1991-2001

Tilsvarende er anmeldelsestallet for overtrædelser af våbenloven faldet i det seneste tiår, fra omkring 8.500 anmeldelser i årene 1992-1993 og 1996-1997 til 5.900 i 2001. Derimod er overtrædelser af udlændingeloven været stigende siden 1996.

Yderligere tabeller

Mere detaljerede tabeller om anmeldte særlovsovertrædelser i tabelafsnit 2.

1.2 Ofre for straffelovsforbrydelser

Ofre Afsnittet omfatter ofre for en afgrænset del af straffelovens bestemmelser. Det drejer sig om stort set alle sædeligheds- og voldsforbrydelser samt enkelte kategorier af henholdsvis ejendomsforbrydelser (bl.a. tasketyverier, tricktyverier, afpresning, åger og røverier) og gruppen af andre straffelovsforbrydelser (bl.a. overtrædelser af politiudstedte advarsler, æreskrænkelser og bagvaskelser). Dvs. overtrædelser hvor offeret er direkte konfronteret med lovovertræderen. Statistikken er første gang offentliggjort for 2001.

De 41.918 offerindberetninger i 2001, omfattede 18.186 mænd, 22.695 kvinder og 1.037 med køn uoplyst. Den kriminalitet, som de 41.900 ofre havde været udsat for, omfattede 2.119 ofre for sædelighedsforbrydelser, 14.532 ofre for vold, 24.464 ofre for ejendomsforbrydelser og endelig 803 ofre for andre straffelovsforbrydelser.

Oversigtstabel 1.5 **Ofre for straffelovsforbrydelser 2001**

	I alt	Mænd	Kvinder	Uoplyst køn
I alt	41 918	18 186	22 695	1 037
Sædelighedsforbrydelser	2 119	182	1 918	19
Voldtægt mv.	450	7	432	11
Blufærdighedskrænkelse	1 484	137	1 339	8
Voldsforbrydelser	14 532	9 790	4 607	135
Vold e.l. mod off. myndighed	840	477	354	9
Drab og forsøg herpå	195	128	63	4
Vold mod privat person	10 311	7 317	2 892	102
Trusler	2 789	1 637	1 135	17
Ejendomsforbrydelser	24 464	8 095	15 486	883
Tasketyverier	2 494	302	2 134	58
Tyveri fra lomme/taske	19 060	5 863	12 418	779
Tricktyveri i beboelse	522	142	380	-
Røveri	2 197	1 628	529	40
Andre straffelovsforbrydelser	803	119	684	-
Overtrædelse af politiudstedt advarsel	782	105	677	-

Ofre for sædelighedsforbrydelser Lidt over 90 pct. af ofrene for sædelighedsforbrydelser i 2001 var kvinder, mens stort set alle de personer, der får en strafferetlig afgørelse i forbindelse med sædelighedsforbrydelser er mænd. I 2001 var andelen af mænd dømt for sædelighedsforbrydelse således 98 pct., mens den for kvinderne kun udgjorde 2 pct.

Ofrene for sædelighedsforbrydelser i 2001 var gennemgående yngre. Mange af de yngste ofre for sædelighedsforbrydelser havde været udsat for blufærdighedskrænkelser af forskellig art. Det drejede sig om i alt 30 drenge under 10 år og 138 piger, hvoraf 12 var under 5 år.

Oversigtstabel 1.6 **Ofre for straffelovsforbrydelser 2001, efter alder**

	I alt	0-9 år	10-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år	70-79 år	80 år -
Ofre i alt	41 918	419	8 176	10 553	7 175	5 452	4 274	2 475	1 995	1 399
Sædelighedsforbr.	2 119	246	980	465	245	107	48	16	8	4
Voldsforbrydelser	14 532	146	3 167	4 345	3 149	2 149	1 175	283	92	30
Ejendomsforbr.	24 464	26	3 981	5 575	3 525	3 020	2 943	2 139	1 893	1 362
Andre straffl.forbr.	803	5	48	168	256	176	108	37	2	3

Ofre for voldsforbrydelser I alt var to trediedel af ofrene for voldsforbrydelser i 2001 mænd, ligesom over 90 pct. af afgørelserne for voldsforbrydelser i 2001 vedrørte mænd.

Knapt tre fjerdedel af voldsopfrene havde været udsat for vold mod privatperson, heraf knapt 9.000 for simpel vold. 70 pct. af ofrene for simpel vold var mænd med en gennemsnitsalder på 28 år, ligesom mænd dømt for simpel vold i 2001 havde en gennemsnitsalder på 29 år.

Antallet af ofre for vold eller lignende mod offentlig myndighed omfattede i alt 840 indberetninger, jf. oversigtstabel 1.5. Antallet er dog meget undervurderet, idet knapt 600 offerindberetninger om vold eller lignende mod nogen i offentlig tjeneste ikke indeholdt oplysninger om hverken alder eller køn.

Oversigtstabel 1.7 **Gennemsnitsalderen for ofre 2001**

	Offerets gennemsnitsalder	
	Mænd	Kvinder
Sædelighed i alt	17	21
Voldsforbrydelser	30	33
Ejendomsforbrydelser	34	45
Trickyveri i beboelse	73	79
Andre straffelovsforbrydelser	41	37

Ofre for ejendomsforbrydelser Statistikken om ofre omfatter kun en mindre del af ejendomsforbrydelserne, som fx tasketyverier, trickyveri, åger, afpresning og røveri.

Af de i alt 24.500 offerindberetninger var i alt 19.000 ofre for tyverier fra taske eller lomme, og heraf udgjorde de kvindelige ofre i alt to trediedel. Endvidere havde 380 kvinder og 142 mænd været udsat for trickyverier i beboelse. Gennemsnitligt var de kvindelige ofre for trickyverierne 79 år og de mandlige 73 år. I alt blev 1.560 mænd ofre for røveri, mod 482 kvinder. De mandlige ofre var gennemsnitlig 32 år, mens de kvindelige ofre var 47 år.

Ofre udsat for flere forbrydelser De 41.918 offerindberetninger med personoplysninger omfattede i alt 37.686 forskellige personer, idet nogle personer har været ofre for mere end én forbrydelse i løbet af 2001. Af de i alt 37.686 offerpersoner havde de 35.622 været udsat for én forbrydelse i løbet af 2001, mens 1.633 havde været udsat for to forbrydelser, og 175 for fire eller flere forbrydelser, jf. oversigtstabel 1.8.

Oversigtstabel 1.8 **Ofre efter antallet af forbrydelser de har været udsat for i 2001**

	Antal ofre		Antal forbrydelser			
	Personer	Én gang	2 gange	3 gange	4 el. flere gange	
I alt	37 686	35 622	1 633	256	175	
Sædelighedsforbrydelser ...	2 009	1 852	124	15	18	
Voldsforbrydelser	12 652	11 321	1 036	179	116	
Ejendomsforbrydelser	22 791	22 310	431	39	11	
Andre straffelovsforbr.	234	139	42	23	30	

Ofre der har været udsat for mere end én forbrydelse i løbet af i 2001 er indplaceret i tabellen efter den alvorligste forbrydelse. Ofrene for voldsforbrydelser eller andre straffelovsforbrydelser - primært overtrædelser af polititudstedte advarsler - havde oftest været udsat for flere forbrydelser i 2001.

Yderligere tabeller Mere detaljerede tabeller om ofre for straffelovsforbrydelser i tabelafsnit 2.

1.3 Strafferetlige afgørelser

1.3.1. Afgørelser

Uændret antal afgørelser i 2001

Der blev i alt truffet 164 900 strafferetlige afgørelser i 2001, hvilket er næsten uændret i forhold til 2000, hvor antallet lå på 165 487. Nedgangen i 1999 skyldes primært færre afgørelser indenfor færdselslovens område. Efter kulminationen i 1994 med knapt 173.000 afgørelser, har antallet af strafferetlige afgørelser stort set ligget mellem 160-165.000 årligt.

Flertallet af afgørelser vedrørte færdselsloven

Næsten 60 pct. af de 164.900 afgørelser i 2001 var færdselslovsovertrædelser, mens næsten en trediedel var straffelovsovertrædelser og resten overtrædelser af andre særlove, jf. oversigtstabel 1.9. I alt var der 95.300 færdselslovsafgørelser i 2001 og 96.400 i 2000 mod 77.200 i 1999. De næsten 25 pct. færre afgørelser i 1999 skyldtes primært færre afgørelser vedrørende hastighedsovertrædelser. Udviklingen har indenfor den seneste tiårsperiode vist en jævnt stigende tendens i antallet af færdselslovsafgørelser.

Oversigtstabel 1.9

Strafferetlige afgørelser 1991-2001

	1991	1993	1995	1997	1999	2000	2001
	Antal						
Afgørelser i alt	143 212	168 157	165 566	159 146	147 619	165 487	164 872
	Pct.						
Lovområde	100	100	100	100	100	100	100
Straffeloven	39	37	37	35	36	32	32
Færdselsloven	46	49	51	53	52	58	58
Andre særlove	15	14	13	12	12	10	10
Afgørelsestype	100	100	100	100	100	100	100
Ubetings frihedsstraf	10	9	8	9	9	7	6
Betinget frihedsstraf	6	5	5	5	6	6	8
Bøde	66	73	75	74	72	76	74
Tiltalefrafald	1	2	2	2	2	2	2
Tiltale undladt	15	10	9	9	10	9	9
Anden afgørelse	1	-	0	0	1	0	0
Frifindelse	1	1	1	1	1	1	1
Køn mv.	100	100	100	100	100	100	100
Mænd	85	83	84	83	83	82	83
Kvinder	13	15	15	15	15	16	15
Virksomheder	2	1	2	2	2	2	2

Andelen af domme til frihedsstraf næsten uændret

Antallet af domme til frihedsstraf lå i 2001 på 22.500 afgørelser mod 20.500 i 2000, en stigning på 9,5 pct. Bødeafgørelser faldt derimod med 2,9 pct. til 121.900 bøder i 2001 mod 125.500 i 2000. I alt 18.700 fik tilkendt tiltalefrafald eller tiltale undladt (retsplejeloven § 723 og § 722) og lidt over 1.800 blev frikendt.

Næsten trefjerdedele var bødef afgørelser

Andelen af bødef afgørelser er i løbet af perioden 1991-2001 steget fra 66 pct. til 74 pct. Næsten trefjerdedele af de strafferetlige afgørelser er i dag bøder, hvilket skal ses i sammenhæng med den stigende andel af færdselslovsafgørelser (fra 46 pct. i 1991 til 58 pct. i 2001), hvor 94 pct. i 2001 blev afgjort med bøde.

Svag stigning i antal kvindelige lovbrydere

Kønsfordelingen mellem de strafferetlige afgørelser, har siden 1991 vist en svagt stigende andel for kvinderne, men mændene udgør fortsat hovedparten af lovbryderne. I 1991 havde kvinderne en andel på 13 pct., mens den i 2001 lå på 15 pct. Tilsvarende lå mændenes andel i 1991 på 85 pct. mod 83 pct. i 2001, jf. oversigtstabel 1.9. Endvidere er kvindernes antal blandt afgørelserne under færdselsloven mere end fordoblet i tiårsperioden, fra 6.100 i 1991 til 13.700 i 2001.

Fordelingen mellem kønnene er forskellig indenfor de forskellige overtrædelseskategorier. Indenfor straffeloven havde kvinderne i 2001 kun begået 2 pct. af sædelighedsforbrydelserne og 7 pct. voldsforbrydelserne, mod 22 pct. af ejendomsforbrydelserne, hvor det hovedsageligt var butikstyveri, underslæb eller dokumentfalsk.

Gennemsnitsalderen næsten uændret

Gennemsnitsalderen for personer med strafferetlige afgørelser lå i 2001 på 34,3 år. I 2000 var den steget til 34,6 år, men havde de forudgående 3 år stort set ligget uændret på 34,1 eller 34,2 år. Gennemsnitsalderen er siden 1991 steget med 2 år. Dette viser sig også ved at 58 pct. af afgørelserne i 2001 lå i aldersgrupperne over 30 år, mens dette i 1991 gjaldt for 49 pct., jf. oversigtstabel 1.10. Kvinderne er i gennemsnit noget ældre end mændene, i 2001 var kvindernes gennemsnitsalder således 36,9 år, mod mændenes 33,9 år.

Oversigtstabel 1.10

Strafferetlige afgørelser efter overtræderens alder 1991-2001

	1991	1993	1995	1997	1999	2000	2001
	Antal						
Afgørelser i alt	141 020	166 101	162 710	156 002	145 117	162 646	161 669
	Pct.						
Aldersgrupper	100	100	100	100	100	100	100
15-19 år	15	13	12	11	11	11	12
20-24 år	19	17	17	16	16	16	16
25-29 år	17	17	16	16	15	15	15
30-39 år	23	25	26	27	27	27	27
40-49 år	15	17	16	16	16	16	17
50- år	11	12	13	14	14	15	14
Gennemsnitsalder	32,3	33,5	33,6	34,1	34,2	34,6	34,3

Anm. Afgørelser vedrørende virksomheder indgår ikke i tabellen

Overtrædere af straffeloven yngst og overtrædere af færdselsloven ældst

Gennemsnitligt var straffelovsovertrædere yngst med 31,3 år, mens gennemsnitsalderen for færdselslovs-overtrædere i 2001 lå på 36,2 år. Af straffelovsovertræderne var overtrædere af sædelighedsbestemmelserne gennemsnitligt 37,2 år, mens overtræderne af voldsbestemmelserne var 29,8 år i 2001. Under ejendomsforbrydelser var overtrædere, der havde begået indbrud, røveri eller stjålet bil gennemsnitligt 24- 25 år, mens overtrædere, der havde begået groft skattesvig, skyldnersvig eller overtrådt skatte- el. afgiftslove, gennemsnitligt var 40-43 år.

Afgørelser pr. 100.000 personer

Opgjort pr. 100.000 indbyggere lå det samlede antal strafferetlige afgørelser i 2001 på 3.709, hvilket er næsten uændret i forhold til 2000. Den faldende tendens siden 1993 synes at være brudt i 2000 og 2001. I forhold til 1991 med 3.300 afgørelser pr. 100.000 indbyggere, er hyppigheden i 2001 med 3.700 afgørelser pr. 100.000 indbyggere steget for alle aldersgrupper, jf. oversigtstabel 1.11.

Oversigtstabel 1.11

Strafferetlige afgørelser pr. 100 000 indbyggere 1991-2001

	1991	1993	1995	1997	1999	2000	2001
I alt	3 295	3 860	3 764	3 595	3 338	3 737	3 709
15-19 år	5 804	6 060	6 124	5 767	5 697	6 377	6 779
20-24 år	6 801	7 399	7 240	6 927	6 767	7 540	7 836
25-29 år	5 907	6 776	6 550	6 256	5 781	6 297	6 321
30-39 år	4 368	5 420	5 388	5 283	4 869	5 446	5 302
40-49 år	2 815	3 531	3 446	3 340	3 126	3 587	3 583
50- år	936	1 257	1 243	1 241	1 153	1 359	1 291

Lidt flere med frihedsstraf

Antallet af domme til frihedsstraf sat i forhold til befolkningen i de forskellige aldersklasser, lå i 2001 på i alt 516 pr. 100.000 indbyggere, mod 472 i 2000.

Flest med frihedsstraf mellem 15 og 24 år

Aldersgrupperne 15-19 år og 20-24 år havde de højeste hyppigheder med over henholdsvis 1.000 og 1.300 domme til frihedsstraf pr. 100.000 indbyggere i 2001. Begge

aldersgrupperne har haft en stigende hyppighed gennem den seneste 10-årsperiode. Det samme gælder for aldersgrupperne 40-49 år og 50 år og derover. Derimod viste aldersgrupperne 25-29 år og 30-39 år en faldende hyppighed i perioden med hensyn til idømte frihedsstraffe pr. 100.000 indbyggere, jf. oversigtstabel 1.12.

Oversigtstabel 1.12

Dom til frihedsstraf pr. 100 000 indbyggere 1991-2001

	1991	1993	1995	1997	1999	2000	2001
I alt	545	544	515	512	508	472	516
15-19 år	703	776	838	822	825	930	1 037
20-24 år	1 365	1 327	1 239	1 273	1 223	1 249	1 320
25-29 år	1 149	1 125	1 013	1 020	1 037	916	978
30-39 år	824	836	791	794	783	703	752
40-49 år	425	418	410	426	463	402	479
50- år	83	88	89	93	97	86	105

**Ubetinget
straf­længde**

Den gennemsnitligt udmålte straf­længde lå i 2001 på 6,3 måneder for ubetinget fængsel og 18 dage for ubetinget hæfte. Det er en lille nedgang i forhold til 2000, hvor ubetinget fængsel lå på 6,8 måned og ubetinget hæfte på 19 dage. Gennemsnits­værdierne for den samlede varighed af enten ubetinget hæfte eller fængsel har ligget nogenlunde jævnt siden 1991, jf. oversigtstabel 1.13.

Oversigtstabel 1.13

Gennemsnitlig straf­længde ved idømmelse af ubetinget frihedsstraf 1991-2001

	1991	1993	1995	1997	1999	2000	2001
	Antal dage						
I alt ubetinget hæfte	18	18	18	18	19	19	18
Straffelov i alt	21	20	21	20	21	20	19
Sædelighedsforbr.	24	18	29	19	16	12	25
Voldsforbr.	22	22	22	22	22	20	22
Simpel vold	22	23	23	24	23	22	26
Alvorligere vold	33	31	38	44	46	43	27
Særlig alvorlig vold	-	-	-	-	-	-	-
Ejendomsforbr.	20	19	19	18	20	21	17
Andre straffelovsforbr.	20	18	19	17	18	17	19
Færdselslov i alt	18	18	18	18	18	19	19
Andre særlove i alt	15	16	14	15	15	15	14
	Antal måneder						
I alt ubetinget fængsel ..	6,2	6,2	5,8	6,0	6,4	6,8	6,3
Straffelov i alt	6,9	6,9	6,3	6,7	7,1	7,4	7,1
Sædelighedsforbr.	14,0	13,7	11,2	13,5	13,3	13,0	12,3
Voldsforbr.	4,6	5,1	5,1	5,4	5,4	5,5	5,3
Simpel vold	1,9	2,0	2,1	2,3	2,4	2,5	2,4
Alvorligere vold	4,5	4,7	4,7	5,9	5,8	6,1	6,3
Særlig alvorlig vold	34,6	38,4	42,5	39,0	41,8	50,8	50,7
Ejendomsforbr.	6,0	6,0	5,5	5,7	6,3	6,6	6,4
Andre straffelovsforbr.	18,6	18,9	17,3	18,1	17,8	18,6	17,9
Færdselslov i alt	2,4	2,1	2,1	2,1	2,3	2,6	2,0
Andre særlove i alt	2,8	2,7	2,6	2,7	3,0	2,8	1,9

**Længere
ubetinget straf
for vold**

Derimod viser de gennemsnitlige længder for frihedsstraffe for voldsdomme tydelige stigninger i tiårsperioden 1991-2001. Således lå straf­længden for ubetinget fængsel ved dom for simpel, alvorlig, særlig alvorlig vold på henholdsvis 1,9, 4,5 og 34,6 måneder i 1991 mod 2,4, 6,3 og 50,7 måneder i 2001. Tilsvarende var den gennemsnitlige længde af ubetingede hæftestraf i 1991 for volds­kategorierne simpel og alvorligere vold, henholdsvis 22 og 33 dage, mens den i 2001 var 26 og 27 dage, jf. oversigts­tabel 1.13.

Hæftestraf ophævet som straf fra 1. juli 2001

Længden af den ubetingede hæftestraf har til og med 2000 også været stigende. Gennemsnittet var således 43 dage for alvorligere vold i 2000. Men fra 1. juli 2001 ophørte anvendelsen af hæftestraf. Fremover idømmes frihedsstraf alene som fængselsstraf og det reducerede antal hæftedomme kan have indvirket på gennemsnitstallenes størrelse.

Fordelingen af de forskellige afgørelsestyper varierer med hensyn til de forskellige overtrædelseskategorier. Således var over halvdelen af afgørelserne i 2001 vedrørende voldsforbrydelser domme til frihedsstraf, mens dette kun var tilfældet for en fjerdedel af ejendomsforbrydelserne og 5 pct. af færdselslovovertrædelserne.

I 40 pct. af sædelighedsafgørelserne var tiltale undladt

Endvidere var kun 7 pct. af afgørelserne vedrørende voldsforbrydelserne bødedomme, mens næsten halvdelen af ejendomsforbrydelserne blev afgjort med bøde og næsten alle færdselslovovertrædelserne. 40 pct. af afgørelserne vedrørende sædelighedsforbrydelser blev afgjort ved tiltale undladt, mens dette kun gjaldt for 27 pct. af voldsafgørelserne, jf. oversigtstabel 1.14.

Oversigtstabel 1.14

Afgørelser i 2001 efter sanktion og overtrædelse

	I alt	Frihedsstraf	Bøde	Tiltale frafald	Tiltale undladt	Anden afgørelse	Frifindelse
	Antal						
Afgørelser i alt	164 872	22 488	121 862	2 828	15 199	678	1 817
	Pct.						
Afgørelser i alt	100	14	74	2	9	0	1
Straffelov i alt	100	31	38	4	22	1	3
Sædelighedsforbr	100	28	22	2	40	3	5
Voldsforbr	100	53	7	5	27	3	6
Ejendomsforbr.	100	25	47	5	20	1	2
Andre straffelovsforbr.	100	35	32	4	25	1	3
Færdselslov i alt	100	5	94	0	0	0	0
Særlove i alt	100	8	71	2	18	0	0

1.3.2. Afgørelser og anmeldelsesår*70 pct. både afgjort og anmeldt i 2001*

Af de i alt 164.900 strafferetlige afgørelser i 2001, blev 114.500 anmeldt til politiet i 2001, svarende til knapt 70 pct. af årets afgørelser - en nedgang i forhold til både 2000 og 1999, hvor andelen lå på henholdsvis 76 pct. og 72 pct. 98 pct. af afgørelserne havde et anmeldelsesår, der lå indenfor de 2 nærmest forudgående år. Mindre end 1 pct. af årets afgørelser havde et anmeldelsesår, der lå mere end 3 år forud for afgørelsesåret.

Oversigtstabel 1.15

Anmeldelsesåret for strafferetlige afgørelser i 2001

	Afgørelser i alt 2001	Anmeldt i			
		2001	2000	1999	1998 eller før
	Antal				
Afgørelser i alt	164 872	114 548	46 884	2 644	796
	Pct.				
Overtrædelser i alt	100	69,5	28,4	1,6	0,5
Straffelov	100	59,1	36,2	3,5	1,2
Færdselslov	100	75,9	23,6	0,4	0,1
Andre særlove	100	65,2	31,7	2,4	0,7

For afgjorte færdselslovsovertrædelser, hvor hovedparten er bødef afgørelser var over 75 pct. også anmeldt i 2001, mens der for afgjorte overtrædelser af straffeloven, der overvejende er tungere sager kun var 59,1 pct., der også var anmeldt i 2001 og 36 pct. anmeldt i 2000, jf. oversigtstabel 1.15.

1.3.3. Afgørelser og forhold

Afgørelser og forhold Statistikken om strafferetlige afgørelser har 3 opgørelsesenheder, afgørelser, forhold og personer (personer behandles i afsnit 1.4). En afgørelse kan træffes på baggrund af flere lovovertrædelser (dvs. flere forhold) eller for én enkelt lovovertrædelse (dvs. ét enkelt forhold). Omfatter en afgørelse flere forhold, vil den typisk være karakteriseret ved ét hovedforhold, hvortil er knyttet et eller flere biforhold. Afgørelsen henviser altid til den lovovertrædelse der er omfattet af hovedforholdet.

Oversigtstabel 1.16 **Afgørelser og antal forhold fordelt efter overtrædelsens art og afgørelsestype 2001**

	Afgørelser			Forhold i alt
	I alt	Med ét forhold	Med flere forhold	
I alt	164 872	144 228	20 644	258 263
Overtrædelsens art:				
Straffelov	52 477	37 689	14 788	117 189
Sædelighedsforbrydelser	1 054	773	281	1 763
Voldsforbrydelser	10 270	7 549	2 721	14 809
Ejendomsforbrydelser	37 755	27 373	10 382	93 242
Andre forbrydelser	3 398	1 994	1 404	7 375
Færdselslov	95 325	91 220	4 105	112 927
Andre særlove	17 070	15 339	1 731	28 147
Afgørelsestype:				
Frihedsstraf	22 488	11 300	11 188	81 378
Ubetinget	9 521	3 971	5 550	45 776
Betinget	12 967	7 329	5 638	35 602
Bøde	121 862	115 437	6 425	131 353
Tiltalefrafald	2 828	2 027	801	6 046
Tiltale undladt	15 199	13 582	1 617	27 595
Anden afgørelse	678	398	280	3 431
Frifindelse	1 817	1 504	313	8 459

*258.300 forskellige forhold
lå bag 164.900 afgørelser*

De 164.900 afgørelser i 2001 omfattede i alt 258.300 forhold, hvor 144.200 afgørelser omfattede ét forhold, og 20.600 afgørelser havde to eller flere forhold. De 20.600 afgørelser med flere forhold bestod gennemsnitligt af knapt 6 forhold, jf. oversigtstabel 1.11. Et tilsvarende ræsonnement kan ikke gennemføres for de enkelte overtrædelsesarter, idet hoved- og biforhold meget vel kan ligge under forskellige overtrædelsesarter.

*Næsten alle færdselssager
havde kun ét enkelt
forhold*

96 pct. af færdselslovsovertrædelserne var afgørelser med ét forhold og resten havde i gennemsnit knapt 6 forhold, mens andre særlovsovertrædelser havde 90 pct. afgørelser med ét forhold og de resterende gennemsnitlig 7 forhold pr. afgørelse. 72 pct. af straffelovsovertrædelser var afgørelser med ét forhold og de resterende havde gennemsnitlig 5 forhold.

Yderligere tabeller

Mere detaljerede tabeller om strafferetlige afgørelser i tabelafsnit 3.

1.4 Personer

I dette afsnit opgøres antallet af forskellige personer, med strafferetlige afgørelser i 2001 for overtrædelse af straffelov, færdselslov eller andre særlove. Afsnittet omfatter følgende punkter:

- 1.4.1 Personer med strafferetlige afgørelser - en oversigt
- 1.4.2 Tidligere kriminalitet hos personer med dom til frihedsstraf

1.4.1 Personer med strafferetlige afgørelser

Personer med afgørelser

En person kan i løbet af et tællingsår begå en eller flere lovovertrædelser, og herfor modtage én eller flere strafferetlige afgørelser. I kriminalstatistikens personafsnit opgøres personer med to eller flere afgørelser i løbet af tællingsåret, dog kun med én overtrædelse.

Personer med flere overtrædelser opgøres alene efter den overtrædelse, der har den alvorligste afgørelse (fx er frihedsstraf alvorligere end bødestraf). Dvs., at en person, der både har begået en voldsforbrydelse og en ejendomsforbrydelse, vil kun optræde under den af forbrydelserne (overtrædelse), der har givet anledning til den alvorligste eller strengeste afgørelse.

Oversigtstabel 1.17

Personer med strafferetlige afgørelser fordelt på alder 1991-2001

	1991	1993	1995	1997	1999	2000	2001
Personer i alt	117 862	139 111	133 675	128 454	120 569	136 657	134 587
Afgørelser:							
Antal afgørelser i alt	141 020	166 101	162 710	156 002	147 619	162 646	161 669
Gnsntl. antal afgørelser pr. person ..	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Forhold:							
Antal forhold i alt	261 983	296 125	282 217	274 581	250 436	261 480	258 263
Gnsntl. antal forhold pr. person	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	1,9	1,9

134.587 personer med afgørelser i 2001

I alt modtog 134.600 personer en strafferetlig afgørelse i 2001 mod 136.700 i 2000. I alt var der 1,5 pct. færre personer i 2001 med én eller flere afgørelser, end i 2000. Antallet af personer med afgørelser var 14 pct. højere i 2001 end i 1991. Antallet af personer har svinget meget i perioden, fra 117.900 i 1991 til 142.100 i 1994. Derimod har der været tale om gennemsnitligt 1,2 afgørelse pr. person i hele perioden, mens antallet af forskellige forhold pr. person har været faldende fra 2,2 til 1,9.

Oversigtstabel 1.18

Personer efter antallet af strafferetlige afgørelser 2001

	Personer i alt	Antal afgørelser					I alt
		1	2	3	4-5	6 el. flere	
Personer i alt	134 587	115 373	14 176	3 342	1 418	278	161 669
		Pct.					Antal
Overtrædelser	100	85,7	10,5	2,5	1,1	0,2	161 669
Straffelov i alt	100	77,5	14,9	4,7	2,4	0,5	52 474
Sædelighedsforbr.	100	87,8	9,5	1,4	1,2	0,1	1 054
Voldsforbr.	100	73,9	17,2	5,5	2,8	0,6	10 270
Ejendomsforbr.	100	78,2	14,4	4,5	2,4	0,5	37 754
Andre straffelovsforbr.	100	77,1	15,5	4,7	2,3	0,4	3 396
Færdselslov	100	90,2	8,1	1,3	0,4	0,0	93 715
Andre særlove	100	82,5	12,7	3,2	1,3	0,2	15 480

115.400 personer havde kun én afgørelse

Af de i alt 134.600 personer med afgørelser i 2001, havde 115.400 personer eller 85 pct. kun én afgørelse i løbet af året. I alt 14.200 personer havde 2 afgørelser i løbet af 2001 og lidt over 5.000 personer eller knapt 4 pct. havde 3 eller flere afgørelser i 2001. Dvs. at gennemsnitligt stod under 4 pct. af de 134.600 personer med kriminalitet i 2001 for godt 11 pct. af afgørelserne i 2001.

Hovedparten af færdselslovsovertræderne havde kun én afgørelse

Lidt over 90 pct. af personerne med en færdselslovsafgørelse i 2001 havde kun denne ene afgørelse i løbet af året og kun 8 pct. havde 2 afgørelser. Tilsvarende for personer med sædelighedsforbrydelser, hvor 88 havde én afgørelse og 10 pct. 2 afgørelser. Derimod havde kun 74 pct. af personer med voldsforbrydelse én afgørelse, mens 26 pct. havde 2 eller flere afgørelser, jf. oversigtstabel 1.18.

Oversigtstabel 1.19

Personer med strafferetlige afgørelser fordelt på alder 1991-2001

	1991	1993	1995	1997	1999	2000	2001
	Antal						
Personer i alt	117 862	139 111	133 675	128 454	120 569	136 657	134 587
Mænd	-	-	112 153	107 274	100 508	112 002	112 089
Kvinder	-	-	21 522	21 180	20 061	24 655	22 498
	Pct.						
Aldersgrupper	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
15-19 år	14,3	11,9	11,5	10,4	10,5	10,1	10,8
20-24 år	17,6	15,6	15,7	15,1	15,0	14,2	14,3
25-29 år	16,7	16,6	15,7	14,9	14,6	14,3	14,2
30-39 år	22,9	24,4	25,4	27,2	27,3	27,5	27,0
40-49 år	16,6	17,8	17,4	16,9	16,8	17,3	17,5
50- år	11,9	13,7	14,4	15,5	15,8	16,7	16,2
	Antal år						
Gennemsnitlig alder	33,6	34,8	34,9	35,4	35,2	34,6	34,3

Anm. Kønsfordeling foreligger ikke for årene før 1994.

Gennemsnitsalderen og andelen af kvinder er steget

Personer med en strafferetlig afgørelse er blevet ældre. I perioden 1991-2001 er andelen i aldersgrupperne 15-30 år faldet fra 48,6 pct. i 1991 til 39,3 pct. i 2001. Tilsvarende er gennemsnitsalderen steget fra 33,6 til 34,3. Andelen af kvinder med kriminalitet har været stigende og ligger nu på 16, mens mændene udgør 84 pct. af personerne med afgørelser, jf. oversigtstabel 1.19.

Oversigtstabel 1.20

Personer med strafferetlige afgørelser 2001 fordelt på afgørelsens art

	I alt	Ubetinget frihedsstraf	Betinget frihedsstraf	Bøde	Tiltale- fracald	Tiltale undladt	Frifindelse mv.
Personer i alt	134 587	8 361	12 075	102 114	1 172	9 072	528
Overtrædelser							
Straffelov i alt	40 153	6 583	8 183	15 901	1 073	6 828	466
Sædeligh.	929	167	130	213	22	325	72
Voldsforbr.	8 230	2 656	2 348	578	319	1 694	635
Ejendomsforbr.	28 305	3 080	5 251	14 234	675	4 292	773
Andre straffeloven.	2 689	680	454	876	57	517	105
Færdselslov	82 841	1 061	3 370	78 030	33	234	113
Andre særlove	11 593	717	522	8 183	66	2 010	95

Flest med bøde

For over 75 pct. af de 134.587 personer med kriminalitet var bøde den alvorligste afgørelse, mens det for 15 pct. var frihedsstraf. I alt var der 102.114 personer med bøde og heraf omfattede 76 pct. personer, der havde overtrådt færdselsloven. For personer dømt for voldsforbrydelse havde derimod 61 pct. en frihedsstraf, som den alvorligste afgørelse - mens dette kun var tilfældet for mindre end 30 pct. af personerne med ejendomsforbrydelser, jf. oversigtstabel 1.20.

Oversigtstabel 1.21

Personer med strafferetlige afgørelser 2001 fordelt på alder

	I alt	Alder					50 - år
		15-19 år	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	
Personer i alt	134 587	14 550	19 233	19 148	36 327	23 562	21 767
Overtrædelser							
Straffelov i alt	40 153	7 997	7 044	5 567	9 184	5 511	4 850
Sædeligh.	929	73	103	105	282	179	187
Voldsförbr.	8 230	1 619	1 551	1 268	2 072	1 128	592
Ejendomsförbr.	28 305	6 018	4 852	3 717	6 118	3 800	3 800
Andre straf.l.	2 689	287	538	477	712	404	271
Færdselslov	82 841	5 393	10 101	11 920	24 181	16 010	15 236
Andre særlove	11 593	1 160	2 088	1 661	2 962	2 041	1 681

Flest unge med voldsdomme

54 pct. af personer dømt for voldsforbrydelse var under 30 år, ligesom der for personer dømt for ejendomsforbrydelser var 52 pct. under 30 år. Derimod var kun 30 pct. af personerne med dom for sædelighedsforbrydelse under 30 år. For overtrædere af færdselsloven lå 49 pct. i aldersgrupperne 30-49 år, mens 33 pct. lå i gruppen 15-29 år, jf. oversigtstabel 1.21.

Oversigtstabel 1.22

Personer med strafferetlig afgørelse efter bopælskommune i 2001

	Hele landet	København og Frederiksberg komm.	Øvrige komm. i Hovedstadsområdet	De fem største byer	Komm. med over 10.000 indbyggere	Øvrige komm.
Personer i alt	134 587	17 396	13 169	18 548	38 091	42 987
Overtrædelser						
Straffeloven	40 153	6 207	3 617	6 707	11 642	9 759
Sædelighedsförbr.	929	97	85	160	275	280
Voldsförbr.	8 230	1 010	747	1 439	2 593	2 299
Ejendomsförbr.	28 305	4 567	2 554	4 701	8 100	6 493
Andre straffelovsförbr.	2 689	533	231	407	674	687
Færdselsloven	82 841	9 095	8 439	10 260	23 543	30 060
Andre særlove	11 593	2 094	1 113	1 581	2 906	3 168

60 pct. af de 134.587 personer med en afgørelse kom fra Kommuner på over 10.000 indbyggere og øvrige kommuner, mens 27 pct. kom fra egentlige bykommuner (København og Frederiksberg samt Århus, Ålborg, Odense, Randers og Esbjerg), og 10 pct. fra Øvrige kommuner i hovedstadsområdet, jf. oversigtstabel 1.22.

Oversigtstabel 1.23

Personer med strafferetlige afgørelser 2001 efter nationalitet

	I alt	Danmark	Øvrige Europa	Afrika	Amerika	Asien	Oceanien, statsløse og uoplyst
Personer i alt	134 587	120 741	8 388	1 720	330	2 765	643
Overtrædelser							
Straffelov i alt	40 153	33 108	3 687	1 178	134	1 702	344
Sædeligh.	929	769	68	35	7	47	3
Voldsförbr.	8 230	7 039	588	199	21	308	75
Ejendomsförbr.	28 305	23 031	2 859	815	98	1 258	244
Andre straf.l.	2 689	2 269	172	129	8	89	22
Færdselslov	82 841	77 771	3 659	292	155	740	224
Andre særlove	11 593	9 862	1 042	250	41	323	75

Anm. Tyrkiet indgår i det øvrige Europa.

Nationalitet

120.741 personer eller 90 pct. af de i alt 134.587 personer med strafferetlige afgørelser i 2001 havde iflg. politiets oplysninger dansk statsborgerskab. I alt 13.846 personer havde udenlandsk statsborgerskab, hvor 8.388 eller 6 pct. kom fra det Øvrige Europa, herunder Tyrkiet, mens 2.765 kom fra Asien og 1.720 fra Afrika. Af de 13.846 personer med udenlandsk statsborgerskab, var 38 pct. dømt for ejendomsforbrydelser og 37 pct. for færdselslovsovertrædelser. Andelen af personer med volds-

forbrydelser fordelte sig med 5,8 pct. for danske statsborgere og 8,6 pct. for udenlandske, jf. oversigtstabel 1.23.

Oversigtstabel 1.24 **Personer med straffelovsafgørelser 2001 efter nationalt tilhørsforhold**

	I alt	Dansk statsborger	Asylansøger	Udlænding med opholdstilladelse	Udlændinge m. ulovlig opholdstilladelse	Turister og udlændinge med visum	Uoplyst mv.
Personer i alt	40 153	33 043	1 111	4 722	367	879	31
	Pct.						
Straffelov i alt	100	82,3	2,8	11,8	0,9	2,2	0,1
Sædeligh.	100	82,6	2,0	13,0	0,2	2,0	0,1
Voldsfbr.	100	85,4	1,4	12,3	0,2	0,6	0,1
Ejendomsforbr.	100	81,2	3,3	11,7	1,0	2,6	0,1
Andre straf.l.	100	84,2	1,3	10,0	1,9	2,5	0,2

Af de i alt 40.153 personer, der i 2001 havde fået én eller flere afgørelser for overtrædelse af straffeloven, var 33.043 eller 82,3 pct. danske statsborgere. Resten fordelte sig mellem asylansøgere (uden opholdstilladelse) med 2,8 pct., udlændinge med opholdstilladelse med 11,8 pct., udlændinge med ulovlig opholdstilladelse med 0,9 pct. og turister mv. med 2,2 pct., jf. oversigtstabel 1.24.

Yderligere tabeller Mere detaljerede tabeller om personer med strafferetlige afgørelser i tabelafsnit 4.

1.4.2. Tidligere kriminalitet for personer med dom til frihedsstraf

Tidligere kriminalitet for personer med frihedsstraf

Omfanget af tidligere kriminalitet er undersøgt for personer med alvorligere kriminalitet, dvs. for de personer der i 2001 modtog en dom til frihedsstraf, er det opgjort hvor mange af dem der også tidligere - i en forudgående 5-årsperiode - har haft én eller flere domme til frihedsstraf.

Hvis en person har modtaget flere domme til frihedsstraf i løbet af året 2001, er det den seneste dom i 2001, der er valgt som frihedsstraffen i tællingsåret. Hvis en person eventuelt har modtaget flere domme til frihedsstraf i den forudgående 5-årsperiode, er det ligeledes den seneste frihedsstraf i 5-årsperioden (forud for frihedsstraffen i 2001), der indgår i opgørelsen af den tidligere kriminalitet.

Oversigtstabel 1.25 **Personer i 2001 og 2000 med tidligere frihedsstraf**

Overtrædelsesart i tællingsåret	2001			2000		
	I alt med frihedsstraf	Med tidl. frihedsstraf	Andel med tidl. frihedsstraf pct.	I alt med frihedsstraf	Med tidl. frihedsstraf	Andel med tidl. frihedsstraf pct.
Personer i alt	19 908	8 975	45,1	17 947	8 361	46,6
Straffeloven	14 288	6 578	46,0	13 586	6 447	47,5
Sædelighedsforbr.	293	72	24,6	261	68	26,1
Voldsfbr.	4 911	2 035	41,4	4 519	1 882	41,6
Ejendomsforbr.	8 011	4 025	50,2	7 784	4 039	51,9
Andre straffelovsforbr.	1 073	446	41,6	1 022	458	44,8
Færdselsloven	4 461	1 793	40,2	3 277	1 323	40,4
Andre særlove	1 159	604	52,1	1 084	591	54,5

Undersøgelsen af tidligere kriminalitet kan, på grund af koblingen mellem forskellige år, kun gennemføres for personer med korrekt personnummer. Antallet af personer i undersøgelsen på i alt 19.908, er derfor noget lavere end det samlede antal personer med frihedsstraf i 2001 der lå på 20.436.

Næsten halvdelen havde tidligere frihedsstraf

Af de i alt 19.908 personer med afgørelse til frihedsstraf i 2001, havde i alt 8.975 eller 45,1 pct. mindst én tidligere frihedsstraf i den forudgående 5-årsperiode. Det er en lidt lavere procentandel end i 2000, hvor den lå på 46,6 pct. og faldende siden 1998, hvor den lå på 48,0 pct. Af personer med straffelovsavgørelse havde 46,0 pct. tidligere frihedsstraf, og herunder havde ejendomsforbrydelser en andel på 50,2 pct., mens sædelighedsforbrydelser kun havde en andel på 24,6 pct. For personerne med færdselslovsovertrædelser i 2000 var andelen med tidligere frihedsstraf 40,2 pct. mens den var 52,1 pct. for overtrædere af særlovene, hvor specielt lov om euforiserende stoffer ligger højt med andel på over 60 pct. jf. oversigtstabel 1.25 og tabel 5,3.

Oversigtstabel 1.26

Personer med tidligere frihedsstraf efter afgørelsestype 2001 og 2000

	2001			2000		
	I alt med frihedsstraf	Med tidl. frihedsstraf	Andel med tidl. frihedsstraf	I alt med frihedsstraf	Med tidl. frihedsstraf	Andel med tidl. frihedsstraf
Afgørelse i tællingsåret			pct.			pct.
Personer i alt	19 908	8 975	45,1	17 947	8 361	46,6
Ubetinget frihedsstraf	7 797	5 381	69,0	8 823	5 680	64,4
Ubetinget dom alene	6 479	4 630	71,5	7 810	5 131	65,7
Ubetinget og bøde	534	347	65,0	273	141	51,6
Betinget frihedsstraf	12 111	3 594	29,7	9 124	2 681	29,4
Betinget dom alene	5 925	1 677	28,3	5 645	1 618	28,7
Betinget dom og bøde	2 921	807	27,6	1 717	471	33,6

69 pct. med ubetinget frihedsstraf i 2001 havde tidligere frihedsstraf

60 pct. af de 8.975 personer, som havde tidligere frihedsstraf, havde fået en ubetinget frihedsstraf i 2001 mod 68 pct. i 2000 og 75 pct. i 1999. Af de i alt 7.797 personer med ubetinget frihedsstraf i 2001 havde 69,0 pct. en tidligere frihedsstraf. For de 12.111 personer, der blev idømt betinget frihedsstraf i 2001 lå andelen med tidligere betinget frihedsstraf på 30 pct., dvs. under halvdelen sammenlignet med personer med ubetinget frihedsstraf, jf. oversigtstabel 1.26.

47 pct. af mændene havde tidligere frihedsstraf

46,9 pct. af mændene med frihedsstraf i 2001, havde også en tidligere frihedsstraf i perioden 2001-1996, mens dette kun var tilfældet for 28,8 pct. af kvinderne.

Oversigtstabel 1.27

Personer med tidligere frihedsstraf efter alder 2001 og 1999

	2001			2000		
	I alt med frihedsstraf	Med tidl. frihedsstraf	Andel med tidl. frihedsstraf	I alt med frihedsstraf	Med tidl. frihedsstraf	Andel med tidl. frihedsstraf
Afgørelser i alt	19 908	8 975	45,1	17 747	8 361	46,6
Mænd	17 940	8 409	46,9	12 127	7 804	48,4
Kvinder	1 968	566	28,8	1 834	557	30,4
Aldersgrupper						
15-19 år	2 577	690	26,8	2 262	567	24,7
20-24 år	3 679	1 882	51,2	3 578	1 874	52,4
25-29 år	3 192	1 832	57,4	2 936	1 801	61,3
30-39 år	5 391	2 809	52,1	4 999	2 620	52,4
40-49 år	3 269	1 274	39,0	2 690	1 138	42,3
50- år	1 800	488	27,1	1 452	361	24,9

Det samlede antal personer med tidligere frihedsstraf fordelte sig næsten ligeligt med den ene halvdel under 29 år og den anden halvdel over 29 år. I aldersgruppen 20-39 år havde mere end halvdelen af personerne én eller flere tidligere frihedsstraffe, og herunder havde aldersgruppen 25-29 år den højeste andel, hvor 57 pct. havde tidligere frihedsstraf. Derimod lå aldersgrupperne på 15-19 år og de over 50-årige væsentlig lavere med andele på 27 pct. for begge, jf. oversigtstabel 1.27.

Højeste procentandel med tidl. frihedsstraf i byområderne

De egentlige byområder, som København og Frederiksberg kommuner samt De fem største byer (Århus, Odense, Ålborg, Randers og Esbjerg), havde den højeste gennemsnitlige procentandel med tidligere frihedsstraf på henholdsvis 51,3 pct. og 48,0 pct., mens den laveste gennemsnitlige procentandel på knapt 41 pct. lå i Øvrige kommuner, dvs. i de egentlige landkommuner.

Procentandelen med tidligere frihedsstraf varierede endvidere indenfor de forskellige overtrædelser, således lå procentandelen med tidligere frihedsstraf væsentligt over gennemsnittet for særlove (med bl.a. narkokriminalitet) i de egentlige byområder, med 55,2 pct. i København og Frederiksberg kommune, jf. oversigtstabel 1.28.

Oversigtstabel 1.28

Personer med tidligere frihedsstraf efter bopælskommune i 2001

	Hele landet	København og Frederiksberg komm.	Øvrige komm. i Hovedstadsomr.	De fem største byer	Komm. med over 10.000 indbygg.	Øvrige komm.
	Antal					
Pers. med frihedsstraf 2000	17 947	2 629	1 479	3 191	5 425	5 143
Pers. med frihedsstraf 2001	19 908	2 622	1 612	3 378	6 069	6 119
	Procentandel med tidl. frihedsstraf					
I alt 2001	45,1	51,3	41,7	48,0	45,7	41,3
Straffeloven	46,0	52,2	42,2	49,3	47,4	40,3
Sædelighedsforbr.	24,6	22,6	20,0	36,2	26,4	17,5
Voldsfbr.	41,4	45,4	40,9	45,5	41,9	37,0
Ejendomsforbr.	50,2	57,0	44,4	52,7	52,3	43,9
Andre straffelovsforbr.	41,6	46,8	36,5	43,9	41,4	38,1
Færdselsloven	40,2	39,0	35,7	39,2	37,6	42,7
Andre særlove	52,1	55,2	50,5	55,3	54,2	43,8

Anm. Ekskl. bopælskommune uoplyst

66 pct. havde en frihedsstraf inden for de seneste 2 år

66 pct. af personerne med tidligere frihedsstraf, havde fået en tidligere frihedsstraf inden for de seneste 2 år før den seneste frihedsstraf i 2001 - svarende til 30 pct. af de 19.908 personer med frihedsstraf i 2001. I alt 37 pct. af personerne med tidligere frihedsstraf havde modtaget en tidligere frihedsstraf indenfor ét år før den seneste frihedsstraf i 2001 og for personer med frihedsstraf for ejendomsforbrydelser gjaldt det for 41 pct., jf. oversigtstabel 1.29.

Oversigtstabel 1.29

Tiden fra frihedsstraffen i 2001 til seneste tidligere frihedsstraf

	I alt	Under 1 år før	1-2 år før	2-3 år før	3-4 år før	4-5 år før
	Antal					
Pers. m. tidl. frihedsstraf 2000	8 361	3 312	2 439	1 316	756	538
Pers. m. tidl. frihedsstraf 2001	8 975	3 359	2 521	1 499	924	672
	Pct.					
I alt 2001	100	37,4	28,1	16,7	10,3	7,5
Straffeloven	100	39,9	28,2	15,9	9,4	6,6
Sædelighedsforbr.	100	27,8	31,9	18,1	13,9	8,3
Voldsfbr.	100	40,6	25,7	16,0	10,3	7,4
Ejendomsforbr.	100	41,0	29,0	15,6	8,7	5,7
Andre straffelovsforbr.	100	28,5	31,4	18,6	10,8	10,8
Færdselsloven	100	27,4	28,1	20,2	13,7	10,7
Andre særlove	100	40,6	27,3	14,4	10,3	7,5

43 pct. havde kun én tidligere frihedsstraf

Af de i alt 8.975 personer i 2001 med tidligere frihedsstraf havde 43 pct. eller 3.828 kun én tidligere frihedsstraf, og 70 pct. af disse personer var i 2000 dømt for overtrædelser af straffeloven og 24 pct. for overtrædelse af færdselsloven.

Under 10 pct. havde mere end 5 tidligere frihedsstraffe, og kun 61 personer eller 0,7 pct. havde mere end 10 tidligere frihedsstraffe. Dog havde 12 pct. af personerne med frihedsstraf for ejendomsforbrydelser 5 eller flere tidligere frihedsstraffe.

51,4 pct. af personerne med frihedsstraf for sædelighedsforbrydelse i 2001 havde kun én tidligere frihedsstraf i observationsperioden (5 år), mens dette kun var tilfældet for ca. 37 pct. af personer med ejendomsforbrydelser, jf. oversigtstabel 1.30.

Oversigtstabel 1.30

Antallet af tidligere frihedsstraffe i 2001-1996

	antal				
	I alt	1 gang	2-4 gang	5-10 gange	11 el. flere
Pers. m. tidl. frihedsstraf 2000	8 361	3 332	4 237	723	69
Pers. m. tidl. frihedsstraf 2001	8 975	3 828	4 451	635	61
	Pct.				
I alt 2001	100	42,7	49,6	7,1	0,7
Straffeloven	100	40,7	50,1	8,4	0,8
Sædelighedsforbr.	100	51,4	45,8	2,8	-
Voldsforbr.	100	46,9	48,0	4,9	0,1
Ejendomsforbr.	100	36,6	51,4	10,8	1,2
Andre straffelovsforbr.	100	47,5	48,9	3,6	-
Færdselsloven	100	51,8	46,4	1,7	0,1
Andre særlove	100	36,9	53,1	8,8	1,2

Næsten halvdelen med frihedsstraf for vold havde også tidligere frihedsstraf for vold

Under straffeloven havde 49 pct. af personerne med frihedsstraf for vold i 2001 også en tidligere frihedsstraf for en el. flere voldsforbrydelser. 68,8 pct. af personerne med frihedsstraf for ejendomsforbrydelse i 2001 havde også tidligere fået en frihedsstraf for ejendomsforbrydelse, mens det kun gjaldt for 23,6 pct. med frihedsstraf for sædelighedsforbrydelse i 2001.

Oversigtstabel 1.31

Personer med tidligere frihedsstraf efter overtrædelsen i 2001 og ved seneste tidligere frihedsstraf 2001-1996

Seneste overtrædelsesart i tællingsåret 2001	Personer i alt	Seneste tidligere frihedsstraf						
		Straffelov					Færdselsloven	Andre særlove
		I alt	Sædelighedsforbr.	Voldsforbr.	Ejendomsforbr.	Andre straffel.		
Personer i alt	8 975	6 803	61	2 076	4 258	408	1 687	485
Straffeloven	6 578	5 814	47	1 787	3 689	291	450	314
Sædelighedsforbr.	72	63	17	23	21	2	7	2
Voldsforbr.	2 035	1 798	17	988	722	71	148	89
Ejendomsforbr.	4 025	3 608	12	672	2 771	153	241	176
Andre straffelovsforbr.	446	345	1	104	175	65	54	47
Færdselsloven	1 793	562	10	185	307	60	1 190	41
Andre særlove	604	427	4	104	262	57	47	130

Samlet havde 88,4 pct. af personerne med frihedsstraf for straffelovsovertrædelse i 2001 også en tidligere frihedsstraf for en straffelovsovertrædelse. Tilsvarende havde 66,4 pct. af de frihedsdømte færdselslovsovertrædere også en tidligere frihedsstraf for færdselslovsovertrædelse, jf. oversigtstabel 1.31.

Yderligere tabeller

Mere detaljerede tabeller om personer med tidligere kriminalitet i tabelafsnit 5.

1.5 Retternes virksomhed

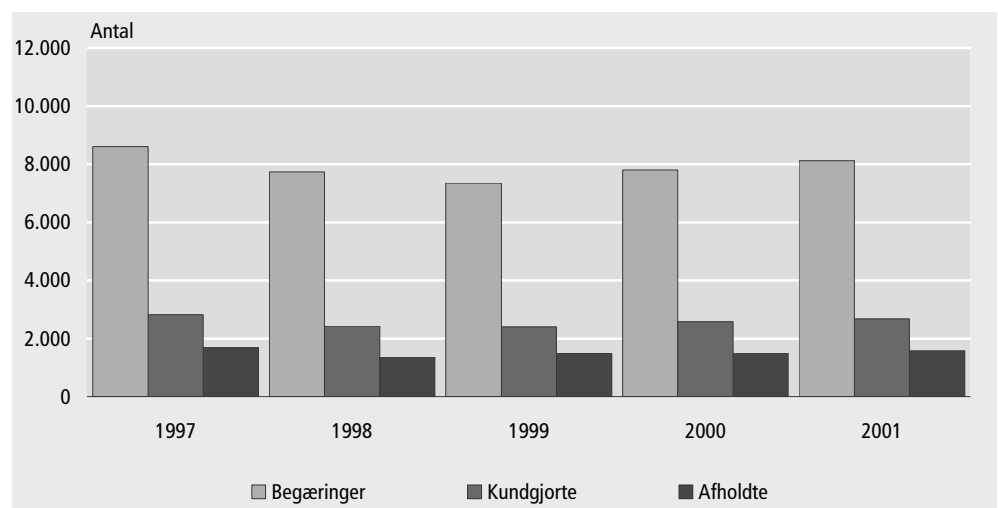
Oversigtstabel 1.32 Retternes virksomhed 1991-2001

	Straffesager	Civile sager	Fogedforretninger	Tinglysningsforretninger	Konkurs- og likvidationsboer	Andre sager ved foged- og skifteretter
1991	89 557	155 518	485 090	1 617 274	15 944	103 461
1992	91 179	146 255	435 663	1 732 858	16 640	104 668
1993	85 409	130 971	398 800	2 319 252	18 494	106 538
1994	92 986	114 463	296 059	3 845 243	15 704	106 389
1995	93 087	106 395	292 338	2 650 373	12 718	107 157
1996	84 475	100 535	257 026	3 126 012	10 067	110 526
1997	87 208	102 300	243 178	3 167 446	9 688	106 911
1998	87 815	104 631	267 234	3 695 544	9 996	105 011
1999	85 775	111 242	254 001	3 267 404	9 071	110 448
2000	90 257	124 231	260 936	2 289 322	9 616	106 663
2001	99 518	148 930	285 063	2 614 727	11 251	110 413

Straffesager Det samlede antal straffesager ved domstolene var 99.518 i 2001, hvilket er en stigning på 10,3 pct. i forhold til 2000. Fra 1997-2001 sluttedes i alt ca. 90.115 sager gnsntl. årlig. I de enkelte år var antallet henholdsvis 87.200, 87.800, 85.800, 90.300 og 99.500.

Civile retssager I 2001 behandledes 148.930 civile retssager, hvilket er en stigning på 20 pct. i forhold til året før. Efter en årrække med færre civile retssager er udviklingen vendt til en stigning for denne type retssager. Langt de fleste civile sager, nemlig 88 pct., er almindelige sager. Antallet af disse sager var 106.880 i 2000 og 131.043 i 2001 hvilket er en stigning på 23 pct. Boligsager er optalt til 7.917 i 2001 mod 7.414 i 2000, en stigning på 7 pct. Der blev behandlet 5.527 ægteskabssager i 2001 mod 4.987 i året tidligere. Antal faderskabssager er 1.845 i 2001 mod 1.863 i 2000. På grund af systemændringer ved domstolene har det ikke været muligt at fordele sagerne efter udfald.

Figur 1.5 Afholdte, kundgjorte og begærede tvangsauktioner

Fogedforretninger Fogedforretninger, hvortil også auktioner er medregnet, viser en stigning i 2001, hvor antallet er 285.063, dvs. en stigning på 9 pct. i forhold til året før. Langt de fleste fogedforretninger er begæringer om udlæg, for hvilke der i 2001 var en stigning på knap 12 pct. sammenlignet med 2000. Antal tvangsauktioner over fast ejendom er i 2001 optalt til 1.576 og dette er en stigning på 5 pct. sammenlignet med 2000, hvor antallet var 1.502. Antallet af afholdte tvangsauktioner svarer til 19 pct. af antal begærede tvangsauktioner.

32 - Kriminalitetsudviklingen

Tinglysninger I 2001 er antal tinglysningsforretninger 2.614.727, hvilket er en stigning på 14 pct. sammenlignet med 2000. Retskredsene har ændrede systemer i tinglysningen. Tinglyste pantebreve i fast ejendom var 578.146 i 2001 mod 442.507 i 2000, og det svarer til en stigning på 31 pct.

Yderligere tabeller Mere detaljerede tabeller om retternes virksomhed i tabelafsnit 7.